מח:

וכי מכאן. לריך ללמד לזה בפני עלמו והלא כל החטאות בכלל

תורת החטאת במקום אשר תשחט העולה וגו': לקבוע בו. לשנות

עליו לעכב קיבועו בכך: או אינו. בא לעכב אלא לכתוב בו אותו

דהוי מיעוטא וללמד זה בלפון ואין שעיר אחר בלפון כגון שעירי חיוה"כ

ושעירי עבודת כוכבים ושל מוספי

המועדות ומה אני מקיים תשחט

החטאת בשאר בהמות חוץ משעירים

דאותו כתיב למעוטינהו: תלמוד לומר.

בשעירת יחיד (ויקרא ד) ושחט את

החטאת דהוה ליה למכתב ושחט אותה

בנין אב הוא לכל יהו חטאות ועיכובא

מיהא לא נפקא לן מיניה דאיכא למימר

למצוה אינטריך ולהביא שעירי חטאות דלא למעוטינהו מאותו דשעיר נשיא.

ולקמן פריך ואלא אותו למה לי:

שחר חטחום נמי למלוה חשכחן.

מתשחט החטחת: דכתיב בכשבה

וכחיב בשעירה. בכולם כתיב

במקום אשר ישחט ישהעולה וסגיליה

בשעירה ותילף מיניה כשבה למצוה כ

וכי הדר כתביה בכשבה תנהו לעניו

לפנימיות ולשעירי הרגלים לעיכובא:

וחין שעיר נחשון. שעירי חנוכת

הנשיאים שלא באו על חטא:

לכדתניא כא]. דאיתרבי לסמיכה וס"ד

לרבויי נמי לשחיטה בלפון להכי כתיב

חותו למעוטי: על רחש השעיר.

בשעיר נשיא כתיב והוה ליה למכתב על

ראשו: לרבות שעירי עבודת כוכבים

לסמיכה. משום דמעטינהו ר' יהודה

לסמיכה כבו במס' מנחות (דף זב.)

מהאיכו דשעיר המשתלח דכתיב וסמך

אהרן את שתי ידיו על ראש השעיר

החי (ויקרא טו) החי טעון סמיכה ואין

שעירי עבודת כוכבים טעונין סמיכה

ור"ש דרש החי טעון סמיכה בחהרן

ואין שעיר עבודת כוכבים טעון

סמיכה באהרן אלא בזקני העדה

ומרבי ליה מהכא: הניחא לרבי יהודה.

דמרבי ליה לסמיכה איצטריך למעוטי

לפון: למחי דלח חיתרבי לח

איתרבי. דהא רבויא גבי סמיכה

כתיב ולפון מהיכא תיתי: הכי גרסינן

להך סוגיא במנחות [דף נו.] וכי

מימא אי לא מעטיה קרא הוה אמינא

מיתי בבנין אב א"ר סמיכה גופה

לשחוק קרא מיניה וחיחי מבנין אב:

בבנין אב. מושחט את החטאת: סמיכה גופה נמי סיחי מבנין אב.

דכתיב וסמך בין על ראש החטאת

ומצי למכתב על ראשו (א) אלא בנין

אב הוא לכל ששמו חטאת שיטעון

סמיכה: אלא כו'. מסקנא דקושיא

היא. סמיכה מאי טעמא אילטריך

לרבויי משום דאי לא רבוייא לא הוה

גמרינן קדשי שעה בבנין אב מקדשי

דורות הכי נמי משחיטת כהו לפון למה

לי אותו למעוטי כל כמה דלא לימא

קרא לא בו גמרי בבנין אב: ולא שוחט

בלפון. אין לריך שיעמוד בלפון שאם

רלה עומד בדרום אלל לפון ויושיט

נו) לתחות לס:, לסיבין וחס פסחים יא. ד"ה קוצרין, (ג) [מנחות נה:], ד) [עס ולב:] ת"כ ויקרא חובה פרש" ו

ה״ח, ל) ת״כ שם וע״ש פ״י

ה"ג, ו) [מנחות נו.] ת"כ ויקרא

נר מצוה

ה א מיי' פרק ה מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ג: מ ב מיי' פ"א מהלכות פסולי מוקדשין הלכה ט: "ג מיי שם הלכה ח:

תורה אור השלם

 זַבר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנְיו לֵאמֹר זאת תּוֹרַת הַחַטְּאת לֵאמֹר זאת תּוֹרַת הַחַטְּאת קאמר זאת תורת התיקאת במקום אשר תשהט העלה תשהט הקדש לקדש לקדש לקדש לקדש לקדא היים ויקרא היים 12 נוסמר את ידו על ראש 2.

 ג. וְעְּמַוֹּרְ אַתְּ זְּוֹ עֲלֵּ וֹ אֲעַ וֹ הַחַשְּׁאַת הַחְשָּׁאַת וְשְׁחָט אַת הַחִּשְּׁאַת בְּמְלְּםוֹם זְּעַלְה: ויניְרֹא ד, כט 3. וְשְׁבֵּוֹךְ יְדוֹ עַל רֹאשׁ הַשְּׁצִיר וְשְׁחַט אֹתוֹ בְּמִלְּם אֲשַׁר יִשְׁחַט אָת הָעלָה לְפְנֵי יְהֹוֶה חַשְּׁאת הוא: ויקרה לפני יוור וויקרה ד, כד הוא: וְשְׁחֵט אתו על יֵרֶךְ הַמְּוְבָּח צְפַנָּה לְפַנֵּי יְהוֹוְה וְוְרְכָּהְ בְּנִי אָהַרֹן הַכַּהְנִים אֶת דְּמוֹ עַל הִמִּוְבַּח סְבִיב: ויקרא א, יא

גליון הש"ם

. גמ' כלום מצינו מפל חמור. עי צ"ק דף קא ע"א מוד"ה לא:

מוסף רש"י והלא כבר נאמר כו׳ תשחט החטאת. והא נמי בכלל שאר חטאות הוא: לקבוע לו מקום. דשנה עליו הכתוב לעכב: או אינו לשנה שלה הכתוב נעכב: או אינה אלא. לכך ילאה שזה טעון צפון. ולא אחר ומה אני מקיים במקום אשר תשחט העולה תשחט במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת בשעיר נשיא הכתוב מדבר: תלמוד לומר. פסוק מליסי: רשחט את החטאת. ללמד, זה בנה אב לכל החטאות ללמד עליהן שיטענו לפון: שעיר נחשוז. שהקריבו הנשיחים שעירי חטאות בחנוכת המזבח. ולהכי נחט חנוסות בחנוכה המובה, ונסכי נקט נסשון דהוא הראשון, והנהו ממעט דאין טענין לפון, דלא כלה על הטא כשאר משאח (מנוחות וה:) לרבות שעיר נחשון לסמיכה. שהיי הוא נמי שעיר נשיא, ואי קשיא לך הוח נתי שעיר כשיח, וחי קשיח כך הא דמנן כל קרצטות היחיד טעונין סמיכה, והאי נמיי קרבן יחיד הוא ולמה לי קרא, אפילו הכי אינטריך קרא לרצויי לסמיכה, דשעה מדורות לא ילפינן: לרבות שעירי עבודת כוכבים. שהן נמי שעיר, עבודת כוכבים. שהן נתי שעיר, לסמיכה (שם צב:) הגיחא לרי יהודה. דמרבי ליה לסמיכה, איטריך לתעוטי מלפון: אי לא מעטיה קרא. אי לא מעטיה מעטיה קרא. אי לא מעטיה מאומו: תיתי בבגין אב. כשאר מטאות: תיתי בבגין אב. כשאר מטאות שטעונין לפון, מא אא מית אמרמ, דא"כ דבכלל מטאות היא, אמאי מרצי להלסמיכה, לישחוק קרא מעל ראש השעיר דסמיכה קרא מעל ראש השעיר דסמיכה יתיתי סמיכת נחשון מבנין אב, דמה מלינו בשאר חטאות דלטעוו סמיכה תכיני בשתי תשלות דנטעון סנוכם אף זה כן: אלא מדורות לא גמריגן. אלא מדאלטריך לרטיי לסמיכה ש"מ שעה מדורות, כלומר שעיר נחשון משעיר נשיא לא ילפינן, הלכך אלטריך שעיר נשיא לאתויי שעיר נחשון לסמיכה, ואכתי אפילו שעיר נושון נסנמינה, ומכתי מפינו לא מעטיה קרא לא חיחי שעיר נחשון בבנין אב בלפון ולא אלטריך למעוטי בלפון: ואלא אותר. הקרבן: בצפון. אבל השוחט יכול הקרכן: בצפון. חבר השחט יכור לעמוד בדרום ושוחט בסקין ארוכה: שכן קבע לו כלי. סכין, דשחיטה כחיב ביה, ובשחיטה כחיב (בראשית כב) ויקח את המאכלת לשחוט את בט, אבל בן עוף מליקתו בלפורן: מחטאת. גמרניקנו בלפורן: מחטאת. גמרניקן, דלין לו זמן קבוע וטעון לפון, וכל שכן פסס, וקפריך מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות, וקלמר מאשם. מיימין ליה, וקל פריך מה לאשם שכן קדשי קדשים. תחתר נפסח דקדשים קדשים. תמתר בפסח דקדשים קלים הוא, אלתא פסח תנפון תהא דינא איתטעיט: לאו למענטי שוחט בצפון. דהאי תאותו שדשעיר נפקא, אלא למילף דמקבל עומד בצפון, דהם קאמר ר' אחיש עומד בצפון, דהם קאמר ר' אחיש שנתד בכפון, דהכי קחמר כי חחים אין השוחט בלפון אבל מקבל בלפון, ואי קשיא לר' אחיא אימא אותו בלפון ולא מקבל בלפון, מרין מססברא דמעוטא אושחט דסמיך ליה קאי, דכמיב ושמט אותו, מדלא ליה קאי, דכמיב ושמט אותו, מדלא ממעטינו אלא אותו מכלל דמקבל

בשלמים מה התם לא חלקת כו':

הגה"ה אותו בצפון ולא שוחם בצפון. מימה ל"ל קרא הא אפילו לפני ה' לא בעי כדדרשינן לעיל בריש כל הפסולין (דף לב:) בן הבקר לפני ה' ולא שוחט לפני ה' ויש לומר דהכא סובר כר"ש התימני דדריש התם האי כתוב א בענין אחר:

כזה לכן צאן שכן קבע לו כלי. ותימה דלא פריך הכי בפ״ק שוכי מכאן אתה למד והלא מכבר נאמר שוכי דקדושין (דף לו:) לאוומה בן לאן יבמקום אשר תשחם העולה תשחם החמאת שלא קבע לו כהן לשחיטתו קבע לו הא למה יצא לקבוע אוֹ לו מקום שאם לא כהן להוחתו בן עוף שקבע לו כהן שחטה בצפון פסול אתה אומר לכך יצא או במליקתו אינו דין שיקבע לו כהן אינו אלא שזה מעון צפון ואין אחר מעון צפון בהואתו ויש לומר דהתם דכל בו דינו תלמוד לומר יושחם את החטאת במקום בכהן לא שייך למיפרך מכלי ול"ג לוו כיון דהדין הוי מהואה לא שייך למיפרך העולה זה בנה אב לכל חמאות שיהו מעונות צפון אשכחן שעיר נשיא בין למצוה ייבין לעכב מכלי דשחיטה וא"ת וליעביד הכא קל וחומר ממקום ומה בן לאן שלא קבע שאר חמאות נמי אשכחן למצוה לעכב מנא לו מזבח בשחיטתו קבע לו מקום לפון לן דכתיב בכשבה וכתיב בשעירה אלא בן עוף שקבע לו מזבח במליקתו אותו למה לי מיבעי ליה לכדתניא 🗅 יאותו כדדרשינן (לקמן דף סה.) מה הקטרה בצפון ואין שעיר נחשון בצפון ותניא בראשו של מזבח אף מליקה אינו דין ידו על ראש השעיר לרבות שעיר עלבות שעיר שיקבע לו לפון לווח אין לומר דסד"א נחשון לסמיכה דברי ר' יהודה ר' שמעון דבן עוף כיון דחטאת קרייה רחמנא אומר ∘לרבות שעירי עבודת כוכבים לסמיכה ליבעי לפון דוחת להו תורת החטחת דשמא דואת תורת לא הוי אלא ם"ד אמינא הואיל ואיתרבו לסמיכה איתרבו לנשחטות י : אלא אין שוחם בצפון נמי לצפון קא משמע לן מתקיף לה רבינא אבל מקבל בצפון. תיתה הא נתי הניחא לר' יהודה לר"ש מאי איכא למימר מדרבי אחיא נפקא מדאינטריך למעוטי א"ל מר זומרא בריה דרב מבי ח לרבינא שוחט מכלל דמקבל בלפון דאי לא ולר' יהודה מי ניחא למאי דאיתרבי איתרבי דמקבל בלפון למה לי קרא למעוטי ומאי דלא איתרבי לא איתרבי וכיה תימא אי שוחט כדקאמר רבי אחיא לפי שמלינו שמקבל בלפון יכול אף זה כן ושמא לא מעמיה קרא הוה אמינא תיתי בבנין אב רבי אחיא דריש ולקח לו יקח אבל אנן לא דרשינן ליה: קבלה גמי אם כן ח סמיכה גופה תיתי מבנין אב אלא מדורות ז לא גמרי' ה"ג מדורות לא גמרינז למצוה אשבחן. פי׳ בקונטרס כדחמר ואלא אותו חובצפון ואין שוחם בצפון שוחם אבל מקבל בלפון וקשה דמאותו דכתיב מדרבי אחיא נפקא דתניא יור' אחיא אומר גבי עולה דרשינן ולא שוחט בלפון ושחם אותו על ירך המזבח צפונה מה ומאותו דכתיב גבי חטאת דרשינן אבל תלמוד לומר לפי שמצינו עומד יו בצפון מקבל בלפון וא"כ מקבל למלוה בעולה ומקבל בצפון ואם עמד בדרום וקיבל בצפון מנא לן וגבי אשם לריכי תרי קראי בפסול יכול אף זה כן ת"ל אותו אותו בצפון למצוה לקבלה ומקבל ועוד לו עיכובא במקבל בחטאת מנא לן דלא מצינו ואין השוחם בצפון אלא אותו בצפון ואין ששנה אלא על השחיטה ועל הקבלה בן עוף בצפון ידתניא יכול יהא בן עוף טעון אבל לא על המקבל וי"ל מכיון דאשכחן צפון ודין הוא ומה בן צאן שלא קבע לו כהן למצוח לו מקבל כקבלה ה"ה לעכב קבע לו צפון בן עוף שקבע לו כהן אינו דין שיקבע לו צפון ת"ל אותו מה לבן צאן שכן וכי האי גוונא אמרינן בפ"ק (לעיל ד.) נאמרה זביחה בחטאת ונאמרה זביחה

בצפון או דתניא חר' אליעזר בן יעקב אומר יכול יהא פסח טעון צפון ודין הוא ומה עולה ים שכן לא קבע לו זמן לשחיטתו קבע לו צפון פסח שקבע לו זמן לשחימתו אינו דין שיקבע לו צפון ת"ל אותו סמה לעולה שכן כליל מחמאת שמה לחמאת שכן מכפרת על חייבי כריתות מאשם מה לאשם שכן קרשי קרשים מכולן נמי שכן קרשי קרשים לעולם כראמרן מעיקרא אותו בצפון ואין שוחט בצפון ודקשיא לך מדרבי אחיא נפקא יו לן לאו למעוטי שוחט בצפון אלא, אין שוחט בצפון אבל מקבל בצפון מקבל מלקח ייו ולקח נפקא לקח ולקח לא משמע ליה אשכחן שחיטה בעולה יי למצוה קבלה נמי למצוה אשכחן שחיטה וקבלה לעכב מנלן אמר רב אדא בר אהבה ואיתימא רבה בר שילא ק"ו ומה חמאת הבאה מכח עולה מעכבת עולה שבאה חמאת מכחה אינו רין שמעכבת מה לחמאת שכן מכפרת על חייבי כריתות אמר רבינא הא קשיא ליה לרב ארא בר אהבה ° כלום מצינו ºמפל חמור מן העיקר אמר ליה מר זומרא בריה דרב מרי לרבינא ולא

ידו בלפון וישחוט: לפי שמלינו שהמקבל כו'. מלקח בו לקח כדלעיל: ה"ג אלא אוחו בלפון ואין בן עוף בלפון דחניא יכול יהא בן עוף טעון לפון ודין הוא כו' ח"ל אוחו מה לבן לאן כו': ואין בן עוף. מליקת תורין ובני יונה: שלא קבע לו כהן. דשחיטה בור כשרה: בן עוף קבע בהו לו כהן. [דכתיב] והקריבו הכהן אל המובח ומלק אם ראשו וגו' (ויקרא א): שכן קבע לו כלי. סכין לשחיטה מויקח אם המחכלת (לקמן דף 1:) והחם עולה הואי וכן מזרק לקבל מאמר בבן עוף שנמלק בלפורן: ולא פסח בלפון. דלא מתייה בקל וחומר הואיל וקבע זמן לשחיטתו בין הערבים יקבע לו מקום נמי ללפון: מדרבי אליעור בן יעקב נפקא לא גרם אלא הכי גרסיגן ולא פסח בלפון דחניא רבי אליעור בן יעקב אומר כו' וכן מלאמיה בספרים הראשונים: אינו דין שיקבע לו לפון חלמוד לומר אותו גרסינן: מחטאת. אי לאו דמעטיה הוה מייחינן ליה מחטאת שאינה כליל וטעונה לפון: מכולהו נמי שכן קדשי קדשים. כלומר ואי בעי לאחויי נמי מכולהו במה הלד איכא למיפרכיה להא פירכא שכן קדשי קדשים: לאו למעוטי שוחט בלפון. אותו דגבי שעיר לאו למעוטי שוחט בלפון קאמרי ישה מיכו לחיבו לחים בל מון לו להבוים מדוקים דמיעוטם דשומע בלפון דמקבל בלפון דהכי דרשינן אותו בלפון ואין שוחט דרבי אחים לכפון הכי דרשינן אותו בלפון ואין שוחט בלפון הכי הא קשיה ליה. כלומר מהאי טעם דייק קל בלפון הבי הא קשיה ליה. כלומר מהאי טעם דייק קל וחומר דידיה: טפל המור מן העיקר. למד חמור מן המלמד כגון חטאת שבאה מכח עולה דעיקר לפון בעולה כתיב:

קבע לו כלי אלא אותו בצפון ואין פסח

י א, ז) נונגוות נו-ן ח"ב ויקרא נדבה פרש"ה ה"ז, ז) ח"כ שם ה"ה, מ" ח"כ שם ה"ו, נד [לקמן סג. מנחות ח], י) [לקמן סג. מנחות לז], צכורות יר:], כ"ו [ועיין חו" קירושין לו: ד״ה ומה]:

הגהות הב"ח (h) רש"י ד"ה סמיכה גופה וכו' על ראשו ובגין אב כל"ל ומיבת אלא נמחק:

שינויי נוסחאות

א] ("ל לקבעו (כי"צ, שמכ"י וב"ש). ("ל לקובעו חובה (כיר"א). ("ל לעכב (שמכ"י). וככל הנ"ל ליתל תיכות לו מקום: ב] מיבת לכדתניא ליתל בכיר"ל בן עימו לבו זביא לינו לכיל ל [ולי] וכ"ה ישר מאד דסתמא [ולי] וכ"ה לה (דק"ם): ג] דתניא (שימו). וכ"ה בלש"י בכתה"י. וע' באות שלפנ"ו: ד] נ"א מרי (ש"מ ורוב כתה"י): ה] נ"א דאי לא תימא הכי סמיכה גופה לשתוק תימא הכי ממיכה גופה לשתוק קרא מינה ותיתי במה מצינו ועוד סמיכה גופה תיתי מבנין אב אלא וכר' (כ־"ב): ז] ("ל סמיכה לשתוק קרא מיניה ותיתי מבנין (כתה"י, וכ"ה בתנווות), וע' לש"י. ור' נוס' כ"ל במחחם. זע"ל ש"ר מס"כי"ל שנאות ה: ז] ל"ל שעה מדורות לא גמרי׳ ה"נ שעה מדורות כו׳ *ש"מ. וכ"ה במנחות): ח] אותו למה לי לכדתניא אותו בצפון לכ"ל (ש"מ): מ] שהמקבל עומד (כתה"י ושמכ"ה: י] ס"י בצפון סד"א היתי בק"ו ומה בן צאן בצפוז יא] נכי"ק נוסף בצפו מדראב"י נפקא. וראה רש"י מדאב"י נפקא. ולמה לפ"י. יב] עולה שלא קבע כל"ל (*ש"ח): יג] ק"י נפקא לן הא קמ"ל שוחט לא בעי צפון מקבל בעי צפון מקבל וכרי מקבל בעי צפון מקבל וכרי (שים וכערים בירים: יד) מולקת (שים וכערים בירים: יד) מולקת לו קח לא (נפקא ולקח לו קח לא (נשים). בכי"ל מולקח ולקח ולקח ולקח ולקח לא. ע" לו ע"ל ע"ל ש"ל שוו בצפון למצוה מון בעולה בצפון למצוה מון בעולה בצפון למצוה מון בעולה בצפון למצוה בירים מון בעולה בצפון למצוה בירים מון בעולה בצפון למצוה מון בריבוני למצוח בירים (ש"מ): בון לקובעו (ש"מ). לי מון לקובעו (ש"מ). לי חו לל: זון שעיר (בתהי דד): חו לל ששמו הטאת (ש"מ): בון לקובעו (ש"מ): בון לקובעו (שיקמ: ה"מ) בי את תעולה (ויקלמ וימ) (ביי ודה): ב] בלמסיי ודה" העילה, ועי לק"מ. במ"ג גרים לעיכובא, ועי לק"מ. במ"ג גרים לכעינו. ועי טס"ק: באן דתניא בכון העיה (בלית): ברן לל מלות כי וג. כ"מ מסמיבה (ש"מ): בבן ל"ל מהגך מסמיבה (ש"מ): בבן ב"ל לו מהגן את ידר (ש"מ): בהן ל"ל וסגוך שחיטת (שמכים: בון מולקה לו שחיטת (שמכים: בון מולקה לו במור ליה (ש"מ): בון מולקה לו m*m: מון לקובעו (mm. כ' גמרי׳ ליה (ש"מ): בז] מולקח לו קח כל"ל (ש"מ). בכתה"י מלקח ולקח כדלעיל לו יקח. וראס אות יד: כח] שקבע (ש"ח): כמ] כאן חסר דיבור שלס: מה בשן מקן חקל דינול קט: מה חטאת הבאה מכח עולה מעכבת. בין בשחיטה בין בקבלה בשחיטה כדאמרן לעיל, וקבלה נמי דכל היכא דכתיבה שחיטה בחטאת בצפון מתיב בתריה ולקח הכהן וולמנון מנות מיבור מרפים בצפון מתיב בתייח ולקה הכהן
וילפינן מינה קבלה (כתהיי
וייסיו: לן ליל קרא (ציק):
לאן נט"מ נוסף דאמרינן התם
(שיח: לבן ליל שכל הזבחים
ויינן (ציק וחיב ניס תוס קדושין):
לנן ליל דעוד ניל (ציק). בט"מ
ללן מיל דעוד ניל (ציק). בט"מ
ללן מיל דעוד היל והשיוך
ללן בל ביל מילון זה שהוא מוספת: לר] בש"מ נוסף ולא הוה שייך הכא לפרוכי מכלי כיון דכל הכא לפרוכי מכלי כיון דכל דינג גמר מיניה ממקום וזה אין להקשות ולומר כר: [נד? ויננל נדפק זה של ממקומו]: לה] ל"ל מזאת (ש"מ): לו] ל"ל ועוד תימה מזאת (ש"מ): לו] ל"ל ועוד תימה

שימה מקובצת

(ש"מ): לו] למצוה במקבל ה"ה כו' כל"ל (צ"ק):

והכי